

MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
MERSIN UNIVERSITY PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY

KAAM
YAYINLARI

OLBA
XIV

MERSİN
2006

KAAM YAYINLARI
OLBA
XIV

© 2006 Mersin/Türkiye
ISSN 1301 7667

OLBA dergisi TÜBİTAK - ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanında taranmaktadır.

OLBA dergisi hakemlidir ve Mayıs-Kasım aylarında olmak üzere,
yılda iki kez basılmaktadır.
Published each year in May and November.

KAAM'ın izni olmadan OLBA'nın hiçbir bölümü kopya edilemez.
Alıntı yapılması durumunda dipnot ile referans gösterilmelidir.
It is not allowed to copy any section of OLBA without the permit of KAAM.

OLBA'ya gönderilen makaleler aşağıdaki web adresinde ve bu cildin giriş sayfalarında
belirtilen formatlara uygun olduğu takdirde basılacaktır.
Articles should be written according to the formats mentioned in the following web address.

OLBA'nın yeni sayılarında yayınlanması istenen makaleler için yazışma adresi:
Correspondance addresses for sending articles to following volumes of OLBA:

Prof. Dr. Serra Durugönül
Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü
Çiftlikköy Kampüsü
33342-MERSİN
TURKEY
Tel: 0532 747 57 72

Diğer İletişim Adresleri
Other Correspondance Addresses
Tel: 00.90.324.361 00 01 (10 Lines) 4730 / 4734
Fax: 00.90.324.361 00 46
web mail: www.kaam.mersin.edu.tr
e-mail: kaam@mersin.edu.tr

Dağıtım / Distribution
Zero Prod. Ltd.
Tel: 00.90.212.244 75 21-249 05 20
info@zerobooksonline.com www.zerobooksonline.com

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
(KAAM)
YAYINLARI-XIV

MERSIN UNIVERSITY
PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF
CILICIAN ARCHAEOLOGY
(KAAM)-XIII

Editör

Serra DURUGÖNÜL
Murat DURUKAN
Gunnar BRANDS

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL
Prof. Dr. Haluk ABBASOĞLU
Prof. Dr. Coşkun ÖZGÜNEL
Prof. Dr. Tomris BAKIR
Prof. Dr. Hayat ERKANAL
Prof. Dr. Sencer ŞAHİN
Prof. Dr. Yıldız ÖTÜKEN
Prof. Dr. Erendiz ÖZBAYOĞLU
Prof. Dr. Susan ROTROFF
Prof. Dr. Marion MEYER

MERSİN
2006

İçindekiler/Contents

Muzaffer Demir	
<i>Arkaik ve Klasik Dönemde Tymnes Adlı Kariyalılar Üzerine Yeni Düşünceler</i>	1
Figen Çevirici	
<i>Polyksena'nın Kurban Edilmesi Mitosu'nun Antik Metinlerde ve Arkeolojik Materyaller Üzerinde Değerlendirilmesi</i>	23
Erkan Alkaç	
<i>Tarsus Müzesinde Bulunan Bir Grup Lekythos</i>	53
Murat Arslan	
<i>Pontos'tan Karadeniz'e: Bir Adlandırmanın Ardındaki Önyargılar, Varsayımlar ve Gerçekler</i>	71
Deniz Kaplan	
<i>Korykos Antik Kenti'nin ve Kilikia Bölgesi'nin Korinth Sütun Başlıkları</i>	89
Mustafa Adak	
<i>Batı Toroslar'da Yerel Ayaklanmalar ve Eşkıyalık</i>	113
İdil Üçer Karababa	
<i>Roma Dönemi Tören Alaylarının Kent Dokusuna Etkileri: Roma ve İstanbul'daki Zafer Alayları</i>	127
Lale Özgenel	
<i>Antik Yunan Konut Yazını: Kaynaklar, Sorunlar ve Yeni Yaklaşımlar Üzerine Bir Değerlendirme</i>	149

OLBA Dergisi; 2006 yılından itibaren TUBİTAK-ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanında taranmaya başlamıştır.

Yayın İlkeleri

OLBA; Mersin Üniversitesi Kilikia Arkeolojisini Araştırma Merkezi süreli bilimsel yayınıdır. Yılda 2 sayı yayınlanır. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz. Yazıların sorumluluğu yazarlara aittir. Dergi; Protohistorya, Klasik Arkeoloji, Klasik Filoloji (ve Eskiçağ Dilleri ve Kùltürleri), Eskiçağ Tarihi, Nümizmatik ve Bizans Sanat Tarihi kapsamında orijinal sonuçları içeren makaleleri yayınlar. OLBA'da yayınlanması istenen makalelerde aşağıdaki şartlar aranır:

1. OLBA her yıl, ilki en geç 15 Mayıs'ta ikincisi en geç 15 Kasım'da olmak üzere iki sayı halinde yayınlanır. Yayınlanması istenilen makaleler, zaman sınırlaması olmaksızın gönderilebilir. Hakemler tarafından olumlu değerlendirilen makalelerin adedi OLBA'nın bir sayısı için fazla olduğu takdirde, bazı makaleler diğer sayıda yayınlanmak üzere havuzda bekletilir. Bu gibi durumlarda daha erken gönderilmiş olan makalelere öncelik tanınır.
2. OLBA'nın uluslararası bilimsel standartlara uygun olarak yayınlanabilmesi için aşağıda belirtilen teknik kurallara uyulmalıdır:
 - a- Makaleler, Word 5.0 ve üstü, Windows 95-98 veya Word 2000 yazım programı ile yazılıp disket ya da CD'ye kaydedilerek, figürleriyle birlikte iki nüsha olarak teslim edilmelidir;
 - b- Makaleler, figürleriyle birlikte çoğaltılmış olarak iki kopya halinde gönderilmelidir.
 - c- Metin yazılırken 10 punto, dipnot için ise 9 punto New York (Macintosh için) ya da Times New Roman (PC için) harf karakteri kullanılmalıdır.
 - d- Dipnotlar her sayfanın altına verilmeli ve makalenin başından sonuna kadar sayısal süreklilik izlemelidir.
 - e- Metin içinde bulunan ara başlıklarda, küçük harf kullanılmalı ve koyu (bold) yazılmalıdır. Bunun dışındaki seçenekler (tümünün büyük harf yazılması, alt çizgi ya da italik) kullanılmamalıdır.
3. Makale içindeki Yunanca karakterler için kullanılan Yunanca font da diskete yüklenerek yollanmalıdır.

4. Dipnotlarda kullanılan kaynaklar kısaltma olarak verilmeli, kısaltmalarda yazar soyadı, yayın tarihi, sayfa ve (varsa) levha ya da resim sıralamasına sadık kalınmalıdır. Sadece bir kez kullanılan yayınlar için bile aynı kurala uyulmalıdır.

Dipnot (kitaplar için):

Richter 1977, 162, Res. 217

Dipnot (Makaleler için):

Oppenheim 1973, 9, Lev.1

5. “Bibliyografya ve Kısaltmalar” bölümü makalenin sonunda yer almalı, dipnotlarda kullanılan kısaltmalar, burada açıklanmalıdır.

Bibliyografya (kitaplar için):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, NewYork

Bibliyografya (Makaleler için):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inscripfen aus dem Museum von Denizli”,
Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224

6. Tüm resim, çizim ve haritalar için sadece “fig.” kısaltması kullanılmalı ve figürlerin numaralandırılmasında süreklilik olmalıdır. Levha numarası tarafımızdan verilecektir. Bu sebeple levha, Resim, Çizim, Şekil, Harita ya da bir başka ifade veya kısaltma kullanılmamalıdır.
7. Kullanılacak fotoğrafların, daha iyi sonuç almak açısından, siyah-beyaz olması tercih edilmektedir. Dia gönderecek yazarlar dia çerçevesi üzerine mutlaka resim sırasını yazmalıdır. Dijital ortamda yollanacak figürlerin numarası belli olmalıdır. Bir başka kaynaktan alıntı yapılan figürlerin sorumluluğu yazara aittir, bu sebeple kaynak belirtilmelidir.
8. Makale metninin sonunda figürler listesi yer almalıdır.
9. Metin yukarıda belirtilen formatlara uygun olmak kaydıyla mümkünse 30 sayfayı geçmemelidir. Figürlerin toplamı 20 adet civarında olmalıdır.
10. Makaleler Türkçe, İngilizce ve Almanca olabilir. Makalelerde, biri Türkçe olmak üzere, yaklaşık 200 kelimedenden oluşan iki dilde özet, iki dilde makale başlığı ve yine iki dilde anahtar kelimeler bulunmalıdır.

DÜZELTME

Olba XIII’te Yrd. Doç. Dr. Lale Özgenel’e ait, “Antik Yunan Konut Yazını: Kaynaklar, Sorunlar ve Yeni Yaklaşımlar Üzerine Bir Değerlendirme” başlıklı makalede, bir sayfası eksik olarak yayınlanan tablonun, düzenlenmiş tekrar basımıdır.

<p>(1866) A. BECKER* <i>Charicles or Illustrations of the Private Life of the Greeks</i> * (cited from Katz 1995)</p>	<p>“The <i>gynaecoon</i>, though not exactly a prison, nor yet an everlocked harem, was still the confined abode allotted, for life, to the female portion of the household.” (s. 465)</p> <p>“<i>Gynaecoon</i>, tam olarak bir hapisane ya da sürekli kilitli tutulan bir harem olmasa da, hanenin kadın bireylerinin yaşamına ayrılmış kapalı bir mekandı.” (çev. Özgenel)</p>
<p>(1916) (1964) B. C. RIDER <i>The Greek House, its history and development from the Neolithic period to the Hellenistic Age</i></p>	<p>“To sum up, from these and other passages we deduce that certain rooms were set apart for the exclusive use of the women and female slaves, and that these were denoted by the name <i>gynaikonitis</i> as distinguished from the apartments of the men called <i>andronitis</i>. The <i>gynaikonitis</i> was entirely cut off from the <i>andronitis</i> by a strong door. Other evidence further shows that the <i>gynaikonitis</i> was frequently situated in an upper story ... and was approached by a steep staircase.” (1964, s. 237)</p> <p>“Özetlemek gerekirse, bundan ve diğer alıntılardan, bazı odaların sadece kadınların ve kadın kölelerin kullanımına ayrıldığını ve bunların, <i>andronitis</i> adı verilen erkekler bölümünden ayrılarak, <i>gynaikonitis</i> olarak adlandırıldığını çıkarabiliriz. <i>Gynaikonitis</i>, <i>andronitis</i>’den sağlam (sürgülü) bir kapıyla tamamen ayrılmıştır. Başka veriler <i>gynaikonitis</i>’in sıklıkla bir üst katta konumlandığını... ve dik bir merdivenle ulaşıldığını gösterir.” (çev. Özgenel)</p>
<p>(1929) (1969) D.S. ROBERTSON <i>Greek and Roman Architecture</i></p>	<p>“Separate women’s quarters certainly existed, and in country houses these could sometimes be isolated by locking of one strong door. But the significance of this should not be exaggerated, and in small houses the women’s quarter was probably a single room.” (s. 297)</p> <p>“Ayrı bir kadınlar bölümü kesinlikle vardı ve kırsal evlerde bu bölümler bazen sağlam (sürgülü) bir kapının kilitlenmesiyle izole edilebilirdi. Ancak bunun önemi abartılmamalıdır; küçük evlerde kadınlar bölümü olasılıkla küçük bir odadan ibaretti.” (çev. Özgenel)</p>
<p>(1957) W. LAWRENCE <i>Greek Architecture</i></p>	<p>“Women could use the court when no strange men were present, and also had their own quarters, shut off by a strong door.” (s. 240)</p> <p>“Kadınlar, evde yabancı erkekler olmadığı zaman avluyu kullanabilirlerdi, ayrıca sağlam (sürgülü) bir kapıyla kapatılmış olan kendi bölümleri de vardı.” (çev. Özgenel)</p>

<p>(1962) R. E. WYCHERLEY <i>How the Greeks Built Cities</i></p>	<p>“And Greek houses certainly contained something which was called the <i>gynaikonitis</i>, or women’s quarters, but it was probably not of such an extent or form as to have a radical effect on the whole design of the house.” (s. 185-186)</p> <p>“Ve Yunan evleri kesinlikle <i>gynaikonitis</i> ya da kadınlar bölümü adı verilen bir düzenleme içeriyordu, ancak bu olasılıkla evin tüm planlamasını radikal bir biçimde etkileyecek boyutta ya da biçimde değildi.” (çev. Özgenel)</p>
<p>(1975) S. B. POMEROY <i>Goddesses, Whores, Wives and Slaves</i></p>	<p>“The separation of sexes was expressed in private architecture by the provision of separate quarters for men and women. Women usually inhabited the more remote quarters, away from the street and from the public areas of the house. If the house had two stories the wife along with female slaves lived upstairs.” (s. 80)</p> <p>“Cinsiyet ayrımı özel alanda, erkekler ve kadınlar için ayrı bölümlerin oluşturulmasıyla ifade edilmiştir. Kadınlar genellikle, evin kamusal alanlarından ve sokaktan uzakta konumlanmış en ücra bölümlerinde yaşarlardı. Eğer ev iki katlı idiyse, evin hanımı kadın kölelerle birlikte üst katta yaşardı.” (çev. Özgenel)</p>
<p>(1986) I. JENKINS <i>Greek and Roman Life</i></p>	<p>“Even inside the home the Athenian woman was not free to come and go as she pleased. She had her own quarters, the <i>gynaikonitis</i>, usually set at the back of the house and furthest away from the street.” (s. 16)</p> <p>“Evin içinde bile Yunan kadın istediği gibi dolaşmakta serbest değildi. <i>Gynaikonitis</i> adı verilen ve genellikle evin en arkasında ve sokaktan en uzak yerde konumlanmış olan kendine ait bir bölümü vardı.” (çev. Özgenel)</p>
<p>(1987) E. CANTARELLA <i>Pandora’s Daughters</i></p>	<p>“Women were exceedingly excluded; not only were they closed off figuratively in the narrow confines of their domestic role, they were actually confined within the walls of the house (in a part of the house called the <i>gynaecaeum</i>).” (s. 40)</p> <p>“Closed off in the internal part of the house to which men did not have access, the married woman had no chance to meet persons other than members of the household.” (s. 46)</p> <p>“ Kadınlar büyük ölçüde dışlanmışlardı; sadece domestik görevlerinin şekilsel dar sınırları içine değil, gerçekte evlerinin de duvarları ardına hapsedilmişlerdir (evin <i>gynaecaeum</i> adı verilen bölümüne).”</p> <p>“Erkeklerin girmediği, konutun iç bölümlerinde kapatılmış olan evli kadınların hanenin bireyleri dışında kalan kişilerle karşılaşma şansı yoktu.” (çev. Özgenel)</p>
<p>(1994) R. SENNETT <i>Flesh and Stone, the body and the city in Western civilization</i></p>	<p>“Within the house, something like the purdah system of the classic Muslim household prevailed. Married women never appeared in the <i>andron</i>, the room in which guests were entertained...Wives and daughters lived in the room or rooms known as the <i>gunaikeion</i>; if the household was prosperous enough, these occupied the second story, a further remove from the daily intrusions of the street upon the courtyard.” (s. 74)</p> <p>“Evin içinde, geleneksel Müslüman hanelerindeki purdah sistemine benzer bir sistem vardı. Evli kadınlar, misafirlerin ağırlandığı <i>andron</i> adı verilen mekanlarda hiç bir zaman bulunmazlardı...Eşler ve kız çocukları <i>gunaikeion</i> olarak bilinen oda ya da odalarda yaşarlardı; eğer hane yeterince varlıklıysa kadınlar, sokaktan avluya taşan günlük hareketten daha uzak olan ikinci katta ikamet ederlerdi.” (çev. Özgenel)</p>

Fig. 1 Antik Yunan dönemi konut betimlemelerinden erkek/kadın karşıtlığı üzerine bir seçki

<p>Lysias, <i>Speeches 3.6</i> (çev. W. R. M. Lamb)</p>	<p>“Hearing that the boy was at my house, he came there at night in a drunken state, broke down the doors and entered the women’s rooms: within were my sister and nieces, whose lives have been so well-ordered that they are ashamed even to be seen by their kinsmen.”</p> <p>“Oğlanın evimde olduğunu, oraya gece sarhoş geldiğini, kapıyı kırdığını ve kadınların odalarına girdiğini duyunca: içerde, kendi yakınları tarafından görülmekten bile utanacak kadar düzenli (sakin) bir hayat süren kızkardeşim ve yeğenlerim vardı.” (çev. Özgenel)</p>
<p>Lysias, <i>Speeches 1.9</i> (çev. W. R. M. Lamb)</p>	<p>“Now in the first place I must tell you, sirs (for I am obliged to give you these particulars), my dwelling is on two floors, the upper being equal in space to the lower, with the women’s quarters above and the men’s below. When the child was born to us, its mother suckled it; and in order that, each time that it had to be washed, she might avoid the risk of descending by the stairs, I used to live above, and the women below.”</p> <p>“Beyler, öncelikle size söylemeliyim ki (çünkü size bu detayları vermeye mecburum), evim iki katlıdır, yukarı kat aşağı kat ile aynı büyüklüktedir ve kadınlar bölümü yukarıda ve erkekler bölümü aşağıdadır. Bebeğimiz doğduğunda, annesi onu emziriyordu; ve bebeğin yıkanması gerektiği her seferde merdivenlerden inme riskini önlemek açısından ben yukarıda, kadınlar ise aşağıda yaşıyordu.” (çev. Özgenel)</p>
<p>Xenophon, <i>Oeconomicus 9.4-5</i> (çev. E. C. Marchant)</p>	<p>“I showed her decorated living-rooms for the family that are cool in summer and warm in winter. I showed her that the whole house fronts south, so that it was obvious that it is sunny in winter and shady in summer. I showed her the women’s quarters too, separated by a bolted door from the men’s, so that nothing which ought not to be moved may be taken out...”</p> <p>“Ona bezenmiş, ılıman olanların kışın, serin olanların da yazın kullanıldığı aileye ait oturma odalarını gösterdim. Ona tüm evin güneye baktığını, böylece doğal olarak kışın güneşli, yazın gölgeli olduğunu gösterdim. Ona erkeklerin bölümünden sürgülü bir kapıyla ayrılmış, ve dolayısıyla dışarı taşınmaması gereken hiç bir şeyin dışarı götürülemeyeceği kadınların bölümünü gösterdim.” (çev. Özgenel)</p>
<p>Vitruvius, <i>On Architecture, 6.7.2</i> (çev. M. H. Morgan)</p>	<p>“Hereabouts, towards the inner side, are the large rooms in which mistresses of houses sit with their wool-spinners. To the right and left of the <i>prostas</i> there are chambers, one of which is called the ‘<i>thalamos</i>’, the other the ‘<i>amphithalamos</i>’. All round the colonnades are dining rooms for everyday use, chambers, and rooms for slaves. This part of the house is termed ‘<i>gynaeconitis</i>’.</p> <p>“Buralarda, iç kısma doğru, evin hanımlarının yün iğleri ile oturdukları büyük odalar vardır. <i>Prostas</i>’ın sağında ve solunda, biri ‘<i>thalamos</i>’, öteki de ‘<i>amphithalamos</i>’ adı verilen odalar vardır. Sütunlu revakların etrafında günlük kullanım için yemek odaları, odalar ve köle odaları vardır. Evin bu bölümüne ‘<i>gynaeconitis</i>’ adı verilir. (çev. Özgenel)</p>
<p>Cornelius Nepos, <i>Great Generals of the Foreign Nations</i> Preface (çev. E. S. Forster ve J. C. Rolfe)</p>	<p>“For instance what Roman would blush to take his wife to a dinner party? What matron does not frequent the front room of her dwelling and show herself in public? But it is very different in Greece; for there a woman is not admitted to a dinner-party, unless relatives only are present, and she keeps to the more retired part of the house called ‘the women’s apartment’, to which no man has access who is not near kin.</p> <p>“Örneğin hangi Romalı karısını bir ziyafete götürmekten utanır? Hangi hanım evindeki en güzel odayı sıklıkla ziyaret etmez ve kendini etrafa göstermez? Ancak bu Yunanistan’da çok farklıdır; çünkü orada evin hanımı, sadece akrabaların mevcut olduğu durumlar hariç, ziyafete kabul edilmez, ve evin kadınlar kısmı denen ve yakın akraba olmayan hiç bir erkeğin giremeyeceği bölümünde ikamet eder.” (çev. Özgenel)</p>

Fig. 2 Antik Yunan yazarlarından erkek/kadın karşıtlığı üzerine bir seçki

